

De Heraut

door de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Het nadrukken van den inhoud van dit blad is verboden overeenkomstig de Wet op het Auteursrecht.

Zondag 18 Augustus 1918. N°. 2117.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geboorteplaats verzonden. Bijdragen van medewerkers, ongevoonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnementen en Advertentiën aan de ADMINISTRATIE. Bureau: N.Z. Voorburgwal 58-60, te Amsterdam. Inzendingen, die later dan Dinsdag vóór middags te 12 uur worden ontvangen, kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen.

Abonnementprijs: franco aan huis, per drie maanden f. 1.20, voor het Buitenland en Ned.-Indië per jaar f. 6 bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers f. 0.10. Abonnementen worden aangenomen door het Bureau te Amsterdam, Bocklandslaan, Postdirectieuren enz. Advertentieprijs: van 1 tot 6 regels f. 1.20, voor elke regel meer f. 0.20. Aanvragen en vermelding van liefdesgeven f. 0.12 per regel.

„Dat de aflegging mijns tabernakels haast zijn zal“.

Alzoo ik week dat de aflegging mijns tabernakels haast zijn zal, gelijkwerij ook onze Heere Jezus Christus mij heeft geopenbaard.

2 Petrus 1: 14.

Niet alle sterven nadert den mensch op gelijke wijs. Bij het kind treedt vaak de dood in, zonder dat het kleine wicht nog ooft het denkbeeld van te kunnen sterven in zich opnam. Om te verduidelijken de gedachte van te sterven den mensch veelal nog zoo vreemd, dat hij op genezing uit alle krankheid hopen blijft. En welbezien zijn er slechts twee gewaarwordingen, die ons het sterven met klare bewustheid nader brengen, de eene die ons overkomt door den ouden dag, en de andere waaraan we ons niet meer ontworstelen kunnen, indien dooddelijke krankheid ons verteert, zonder, naar der artsen oordeel, hope op herstel toe te laten.

Het woord van den apostel, dat ons hier toesprekt, komt mede op uit het besef van de hooge jaren, die hij allengs bereikt had, maar toch ook uit het gestadig levensgevoel, waarin zijn apostolaat hem deed verkeeren. Op zichzelf kon hij nog hopen vele jaren aan zijn doorleefden levensdood te zullen toevoegen, maar ook hem wachtte als apostel de dood op 't schavot of aan het kruis. En daarom zegt hij zoo nadrukkelijk: „Ik weet dat de aflegging mijns tabernakels haast zijn zal, gelijkwerij ook onze Heere Jezus Christus mij geopenbaard heeft.“

Doch brengen we dit nu op het ordinaire leven, gelijk dit ons te beurt valt, over, dan treft het ons gedurig, hoe ook de ouden van dagen, en onder hen zelfs de vroomste kinderen Gods, nog altoos aan dit aardse leven gehecht blijven.

Wie de zeventig jaren bereikt, waant vaak, dat met de tachtig jaren de zin voor het leven van hem zal geweken zijn. Doch gleeft men uit de zeventig schier ongemerkt in de tachtig over, dan treft het telkens opnieuw hoe ook dan de trek naar het leven zich opnieuw gevoelen doet. Al zijn er toch, die op zoo ver gevorderden leeftijd hun normale kracht verloren, die met veleerle gebrek te hebben, en die nauwelijks iets meer in het leven utruchten kunnen, toch merkt men gedurig, hoe het zich vastklennen aan het leven blijft aanhouden, en hoe zelfs zij, voor wie het leven toch schier alle waarde verloor, gedurig op levensverlenging hopen, en op hun jaar-dag naar nog een komend levensjaar uitzien.

Die levensreuk werkt zelfs zoo sterk, dat ge niet alleen bij kinderen der wereld, maar ten deele ook bij vrome kinderen Gods dien levensreuk zich telkens vernieuwen ziet. Het levensgebrek kan zoo nijpend en de levenskracht zoo ingezonken zijn, dat men ten leste schier reikhalzend naar den dood gaat uitzien. Maar altoos blijven dit uitzonderingen. En wat ge hier van den apostel leest, dat hij tot de aflegging van zijn tabernakel alleen bereid was, omdat zijn naderend sterven hem op bijzondere wijs geopenbaard was, is zoo ten volle verstaanbaar, indien ge luistert naar wat de geloovigen van vergeworderde levens ook onder ons nog gedurig uitspreken. Roep de Heere hen, dan zijn ze ten volle bereid om in te gaan, maar hing 't aan hun eigen keuze, dan gaat 't als regel, behoudens begrijpelijke uitzonderingen, door, dat zelfs de ouden van dagen onder ons nog gedurig blijken geven van hun gehechtheid aan dit aardse leven, en van hun hope op levensverlenging.

Onnatuurlijk is dit niet.

Overkomt ons een zoo bang en bitter, steeds aanhoudend lijden, gelijk dit aan den apostel Paulus ten deel viel, dan verstaat ge het, hoe hij volkomen meenens schrijven kon: „Ik heb begeerte om ontbonden te worden, en bij mijn Heiland te zijn.“ Ge moogt hierbij toch niet uit het oog verliezen, dat een apostel gelijk Paulus, op veel jonger wijze dan wij, aan zijn Zender zielsinnig verbonden was, en wat hier geheel de verhouding beheerscht: het lot dat hem ten deel viel, was voor den apostel geen normaal menscheijk leven, doch veel meer een onafgebroken martelaarschap.

Paulus' uitroep kan daarom voor ons nooit regel stellen. Zijn bang en bitter levenslot vormde een uitzondering. En even sterk was de uitzondering, die zijn innig nauwe band aan zijn Heiland maakte.

We mogen daarom voor het gewone leven van de normale geloovigen niet op wat we van Paulus beluisteren afgaan.

De normale geloovigen moeten we in de realiteit bespieden, en dan is er geen twijfel aan, of het verlangen om ontbonden te worden en bij Jezus te zijn, blijft hooge uitzondering. Zelfs op zeer hoogen leeftijd en bij verzwakking van levenskracht blijft het veelal de bestendige bede, dat het leven hier beneden nog verlengd moge worden. En zulks niet alleen in dien zin, dat men er alles aan doet om zijn leven te sparen en te sterken, maar niet minder in 't inroepen en afbidden, dat we uit levensgevaar gered mochten worden, en dat het zeer begeerde leven ons telkens nogmaals mocht worden verlengd.

Uitzonderingen gaven we toe. In het verborgene van onze krankenhuizen wordt in de stille eenzaamheid niet zelden zoo bitter pijnlijk, zoo smartevol en zoo onuitstaanbaar geleden, dat de bede: „O Heer, maak er toch een einde aan!“ niet zelden over de lippen komt. Maar regel is dit niet. Vooral bij de teringlijders ziet ge, hoe ze zich nog telkens opnieuw aan het leven vastklennen. En als het bij den kranken lijder hiervan juist het tegendeel is, dan stuit ge hier vaak op zoo knagende, niet aflatende, en het lichaam verzwakkende pijnen, dat zelfmoord niet zelden voorkwam, en bij de geloovigen de bede om toch het einde te doen intreden, als van zelf naar hun God oging.

Als regel daarentegen bevestigt zich telkens op nieuw de waarneming, dat ook op den ouden dag tot zelfs de kranken nog veel te sterk aan 't leven gehecht zijn, en vaak veel sterker dan het geloof gedogen kan, de trek naar het leven hun dorst naar ingaan in het Vaderhuis overheerschen kan.

Hier nu uit zich van zelf iets zondigs in. Mag men nog over gereede gezondheid en over bruikbare levenskracht beschikken, dan zou de bede om reeds te worden weggenomen, zelfs zondig kunnen worden. Er zou toch iets in tot uiting komen, wat in den zelfmoord zoo afschuwelijk is. We zijn nu eenmaal op deze aarde door onzen God geplaatst, om hier een taak te volbrengen, en aler die taak ten einde toe volvoerd is, mogen we niet laten varen wat ons als plicht is opgelegd.

Jammer slechts, dat maar al te dikwijls de zucht naar levensverlenging niets hoegenaamd met zulke een opvatting van de levens-taak uitstaande heeft, en eeniglijk opkwam uit de zucht om het aardse leven hier nog te blijven genieten. En dit nu mag niet toegejuicht, maar moet veel meer tegenstaan. Zijn we ons niet meer bewust van nog Gode ter eere aan de ons eens gegeven levensstaak te kunnen voortarbeiten, zoodat de dorst naar levensverlenging op niets anders neer zou komen, dan op de zucht, om het aardse nog te blijven genieten, dan spreekt zich hierin maar al te klaar de onheilige zielstoestand uit, dat het aardse huis in onze schatting nog altoos boven het Vaderhuis gaat; en dit kan nooit anders dan een uiting van zondig zielsbestaan zijn.

Bereidheid om te sterven, als de dood ons overvalt, is niet genoeg. Ontvalt ons het besef, dat de levensstaak, waaraan we tot Gods eere ons wijden mochten, vol-eind is, dan moet helder en krachtig het besef in ons doordringen, dat onze roeping niet meer hier op aarde ons aan het aardse bindt, maar dat het leven daarboven ons wenkt, en dat dit het leven is, dat van die ure af het onze moet worden.

Ontwaart ge nu, dat dit in u nog niet zoo is, zoodat ge 't verlangen naar het Vaderhuis nog niet over uw verlangen, om hier te blijven voortleven, vernietigend voelt heesgaan, dan moet ge den druk van deze verkerdheid gevoelen, dan moet ge hier weet van hebben, de schuld er van inzien, en uw zondige aardsgezindheid voor uw God belijden, om er u aan te ontworstelen.

Natuurlijk moet aan uw God de beschikking over uw leven blijven. Blijft het Hem, uit wat oorzaak ook, uw levensbestaan hier nog te laten voortduren, zoo hebt ge hierin te berusten, en zelfs u af te vragen, waarom uw God wil, dat ge dit verlengde leven gebruiken zult, en wat het doel is, met het oog waarop die levensverlenging u wordt toebeschikt.

Doch wat u zelf aangaat, moet het losser zijn van de wereld en van het aardse, de steeds sterker in u opkomende neiging worden. Ge hoort dan in den hemel thuis, en eigenlijk hier niet meer. En goed zal

't in uw zielsbesef alleen dan staan, zoo ge, ja, uit stille gehoorzaamheid, hier nog blijft voortarbeiten, omdat uw God 't alzo over u blijkt te beschikken, mits dan toch altijd zoo, dat elk teken dat u toont, hoe nu uw God u gaat oproepen, u een oorzaak wordt van hemelsche blijdschap.

Corrigendum. Boven de meditatie in het nummer van verleden week was een verkeerde tekst afgedrukt; niet aan de Brieven, maar aan het Evangelie van den Apostel Johannes ontleend. De lezer zal wel begrepen hebben, welke tekst het moest zijn: 't Stond er trouwen onder: 1 Joh. II: 14.

Dr. A. K.

Kootwyls Scholen

In hartelijken dank ontvangen van Mevr. de wed. D. te Arnhem f. 2.50.

Dr. J. H. HOUTZAGERS, Voorzitter.

Uit de Pers.

Nu in deze tijden zooveel leed gedragen wordt, heeft onderstaand gedicht van Mev. H. S. S. K., dat we uit *Timotheus* overnemen, ook voor wijler kring betekenis:

LANGS DEN LIJDENSWEG.

O, weer van mij gedachten,
Die boos en bitter zijn,
En leer mij stille wachten,
Ook in de felste pijn.

Op U, die hebt verzoend
Dit groot en zwaar verdriet,
Al zien mijn weened' oogen
De wijze reden niet.

Mijn Heiland heeft geleden
Het bitterst denkbaar leed,
Met al de smaai en schande
Van mijne schuld bekleed.

En Hij, Hij heeft gewogen
Op spot en vuilen hoen,
En Hij, Hij heeft verdragen
Tot spog en doornenkroon.

En Hij, Hij heeft geleden
Voor wie Hem zoo minste
In lijdenheid en liefde,
Nog groter dan Zijn leed.

En Hij toch leed onschuldig,
Ja, als Gods offerlam,
Dat weg der wereld sonde
En ook mijn sonde nam.

En ik zou durven klagen,
Als ik iets lijden mocht,
Waarmee ik nog geen enkele
Van al mijn zonden boot?

O God, wil mij vergeven
Dat ik niet lijden kan,
En telkens weer dat Voorbeeld
Uit mijn gedachten kan.

En leer mij toch te lijden,
Om Christus' wil bereid,
En uit mijn lijden leeren
Als Hij: gehoorzaamheid.

Dan zal 't U eenmaal danken
Voor wat Gij voor mij deedt
Door middel van dit lijden,
Voor 't voorrecht van dit leed.

Junij 1918.

Officiële Berichten.

Classis 's-Gravenhage.

De Kerkeraad der Gereformeerde Kerk te 's-Gravenhage bericht nader, dat de classis 's-Gravenhage zal vergaderen niet op Dinsdag 10 Sept. 1918, zooals werd aangekondigd, maar D. V. op Dinsdag 3 Sept. 1918, gewone tijd en plaats.

Namens den Kerkeraad voornemd,
W. H. L. Kuyk,
scriba.

Kort Verslag van de vergadering van de Classis 's-Gravenhage der Gereformeerde kerken, gehouden 14 Mei 1918 in de consistorie der Westerkerk te 's-Gravenhage.

Modoramen: Ds. C. J. van Binsbergen, Praeses, Ds. L. M. Wynia, Assessor, Dr. J. Thys, Scriba.

Art. 1. Na het zingen van Ps. 43 vs. 3, gebed en het lezen van Ps. 46, wordt de vergadering door den praeses geopend.

Art. 2. Nadat de credentiebrengen zijn nagezien, lijken alle kerken weltevreden te zijn.

De kerken van L., M., N., en P.-N. hebben een instructie.

De notulen worden gelezen en onveranderd goedgekeurd.

Art. 3. De praeses spreekt een woord van welkom tot Ds. Gipsen, die voor het eerst ter vergadering aanwezig is, hoopt op spoedige genezing van Ds. Oosten, wenst Ds. van der Linden geluk met zijn 25-lig ambtsjubileum in de kerk van 's-Gravenhage, en spreekt een woord van gelukwensch, dat Ds. Sybrandy voor het beroep der Geref. kerk van Spijkenisse bedankt heeft.

Art. 4. Aan Dr. D. J. van Katwijk wordt op de meest eervolte wijze ontslag verleend

uit den dienst der classis bij zijn aanstaand vertrek naar de kerk van Zwammerdam.

Art. 5. Ingekomen zijn enkele brieven over den gehouden biddag, die voor kennisgeving wordt aangenomen.

Art. 6. De vacaturebeurten worden als volgt geregeld:

Leidschendam: Juni Ds. Wynia; Juli Ds. van Binsbergen; Aug. Ds. Douma; Sept. Dr. Dijk.

Pijnacker-Noordorp: Juli Ds. Faber; Aug. Ds. Heeres; Sept. Ds. Jonker.

Art. 7. De kerken van N. en M. ontvangen advies voor den tweeden trap van censuur.

Art. 8. D. A. H. v. Minnen, quacstor der Zendingkas, beveelt de Pinkster-collecte sterk aan, omdat de uitgaven de inkomsten overtreffen. Enkele zaken aangaande de Zending worden besproken.

Art. 9. Als afgevaardigden voor de Partic. Synode van Zuid-Holland (N.G.) worden aangewezen: Ds. Dijk, Ds. van Minnen en Ds. Ploos van Amstel, pini, en Ds. van der Linden, Ds. Troost en Ds. Heeres secundi, als Dienaren des Woords, en als ouderlingen de br. G. v. d. Brugge, J. J. van Rooie Sr. en D. Verhoog, pini, de brs. G. de Wit, B. Vaandrager en F. Weinberg, secundi.

Art. 10. Een rapport wordt uitgebracht over gehouden kerkvisitatie, dat eenige bespreking uitlokt.

Art. 11. Naar aanleiding van een vraag van de kerk van Delft worden Ds. Douma, Ds. Kramer en Ds. Ploos van Amstel als deputaten aangewezen, om nadere gegevens te verzamelen over den arbeid der evangelisatie, die in de classis wordt verricht.

Art. 12. Tot Dr. van Katwijk wordt een woord van afscheid gesproken, dat door dezen wordt beantwoord.

Art. 13. Na dankzegging van den assessor sluit de praeses de vergadering.

Namens de Classis 's-Gravenhage der Gereform. Kerken,
W. S. PONTIER, h. t. actuaarius.

Kort verslag. In de vergadering der classis Edam, gehouden op 16 Mei 1918.

Ds. de Bruyn opent de vergadering op de gebruikelijke wijze.

Alle kerken zijn vertegenwoordigd.

Het moderamen wordt gevormd door Dr. den Houting voorzitter, Ds. J. Beumer, assessor en Ds. de Bruyn scriba.

Na vaststelling der notulen wordt rapport uitgebracht over kerkvisitatoren betreffende de kerken Holyaloot, Zanddorp, Nieuwendam, Landsmeer, Oostaan en Purmerend.

Werd voor kennisgeving aangenomen.

Ds. Schweitzer brengt rapport uit over de Zending.

De kosten der uitzending van de doctoren naar Indië, die voorlooppig op f. 12.000 in zijn geheel en voor de classe Edam op 800 worden geschat, gaf eenige discussie. Besloten wordt om het nemen van een besluit aan te houden tot een volgende vergadering.

Na de pauze brengt Dr. Impeta rapport uit omtrent de financiële regeling der consulentendiensten. Deze regeling wordt na eenige discussie aannvaard.

De kerk te Buiksloterug vraagt van de part. synode steun voor den evangelisatie-arbeid in de Vogelwijcklanden ad f. 225.

Tevens vragen de kerken Buiksloterug, Purmerend en Edam steun voor den gewonnen evangelisatie-arbeid. Besloten wordt om de part. synode te adviseren, alle voormelde verzoeken in te willigen.

Bij het onderzoek naar art. 41 KO. doet de afgevaardigde van Holyaloot een tweetal vragen inzake het breken van het verband met de Geref. Kerk.

Tot deputaten naar de part. Synode worden aangewezen Ds. Schweitzer en Dr. Impeta met brs. G. van Zeggelaar en A. de Boer als pini; Ds. de Bruyn en Ds. den Houting met brs. J. Kok en W. van den Hoogaard als secundi.

Hierna geeft de classe, na onderzoek der overgelegde stukken, aan Dr. J. G. Ubbink zervol onslag wegens diens beroeping naar de Geref. kerk te Zevenhoen.

De vacature-beurten worden als volgt geregeld: Holyaloot, Dr. Impeta, Monnikendam, Ds. de Bruyn, Nieuwendam, Ds. Schweitzer, Oostaan, Ds. Beumer, Zanddorp, Ds. den Houting.

De volgende vergadering wordt bepaald op D. V. 5 Sept. 1918.

Bij de rondvraag brengt Dr. Impeta ter sprake een eventuele stadsmarkt-zending te Purmerend door onzen evangelist. Ook wordt nog vastgesteld een minimum voor het vervullen der vacature-beurten, komende voor een deel der kerken op 1 pct. van het predikantscontract en voor een deel op f. 10 plus reiskosten.

De classe neemt hierna bij monde van haren voorzitter afscheid van den vertrekkenden leeraar Dr. J. G. Ubbink, die hierop antwoordt en zijn dank uitsprekt voor de hem betoonde vriendschap. De vergadering zingt Dr. Ubbink toe psalm 134:3, waarop deze voorgaat in dankgebed.

De voorzitter sluit de vergadering.

Namens de classis,
A. DE BOKA.

Landsmeer.

Korte Notulen van de vergadering der Classis Dordrecht, 16 Mei 1918 te Dordrecht in de Wilh. kerk.

Art. 1. De praeses der roepende kerk van Zwijndrecht opent de vergadering, laat zingen psalm 134:2, leest psalm 134 en gaat over in gebed.

Art. 2. De credentiebrieven worden nage-

zien en in orde bevonden. De kerken van Antwerpen en Brussel zijn niet vertegenwoordigd. Ds. Visscher van Nieuw-Lekkerland is wegens ongesteldheid verhinderd.

Art. 3. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: Ds. Vonckenberg praeses, Ds. van Rennes assessor, Ds. Schippers scriba.

Art. 4. De actuaarius leest de notulen der vorige vergadering voor. Met eenige enkele wijziging worden zij goedgekeurd.

Art. 5. De praeses spreekt een woord van welkom tot Ds. Horjus van Hendrik-Ido-Am-bacht, voor het eerst ter vergadering.

Art. 6. In behandeling komt een voorstel van de kerk van Slidrecht, om de bedragen uitgekeerd aan de emeriti-pred., pred. weduwen en weezen, te verhoogen met een toeslag van minstens 25 pct. Dit voorstel wordt naar de kerk van S. teruggezonden, waarbij de classis wijst op de besluiten der Gen. Synode van Utrecht 1905. Besluit de kerk van S. tot verhooging en kan zij daaraan niet voldoen, dan kan zij den steun der classis aanvragen.

Art. 7. Gevraagd wordt door de kerk van S.: Mag een doopdijl van de Geref. kerk, dat eenige jaren geleden onder doopattest naar Rotterdam vertrok, thans belijdenis des geloofs afleggen in S. Het advies der classis is, dat de kerk van S. doopattest uitreike, dan kan dat doopdijl in R. belijdenis doen.

Art. 8. Een voorstel door de daartoe aangewezene commissie, om eenige wijziging te brengen in het pct. der bijdrage voor art. 13, zal eerst aan de kerken worden toegezonden.

Art. 9. De kerk van Alblasterdam vraagt voor juni en juli 3 vacaturdienssten. Aangewezen worden de D.D. Schippers, Visscher en Vonckenberg.

Art. 10. Ds. Schippers wordt benoemd tot Deputaat voor art. 19.

Art. 11. Als Deputaten voor de a. a. Part. Synode worden benoemd:

Primus: Ds. van Rennes en Ds. Vonckenberg. Secundi: Ds. Gossinga en Ds. Meynen.

Primus: Ouderl. Stans en Trapman. Secundi: Ouderl. Scheunwater en Verkuil.

Art. 12. Bij het onderzoek naar art. 41, vraagt de kerk van A. advies inzake een broeder, die in procedure is, wien geadviseerd is van het Avondmaal af te blijven. De classis is van oordeel, dat de kerk van A. niet van houding moet veranderen.

De kerk van M.-Br. vraagt naar de kerkvisitatie en krijgt een bevestigend antwoord.

De kerk van Z. vraagt toestemming tot toepassing van den 2en trap van censuur over een broeder, die gecensureerd is wegens diefstal en zich voortdurend onverschillig blijft betoonen. Dit wordt toegestaan.

Art. 13. De praeses doet een voorstel, dat de praeses van de roepende kerk voortaan ook praeses der vergadering zij. Dit voorstel wordt aangenomen.

Art. 14. In de kerkeraden zal de vraag worden behandeld, hoe men oordeelt over een classicale regeling om te voorzien in de prediking voor het veldleger.

Art. 15. De kerk van Alblasterdam wordt aangewezen als roepende kerk voor de volgende vergadering, D.V. te houden den 1en Don-derdag van Sept.

Art. 16. De assessor gaat in dankgebed voor, waarna de vergadering wordt gesloten.

Namens de Classis,
G. M. VAN RENNES,
Assessor.

Buitenland.

Australië. Pleit voor het behoud der Duitse zending in de Zuid-Zee gebieden.

De Rijnache, Neundettelsauer en Lieben-seller Zendingenootschappen hebben zich gezamenlijk met een advies gewend tot den Duitchen Rijkskanselier met het verzoek, dat wanneer het eenmaal komt tot vredesonderhandelingen, er beslist op geslaan zal worden, dat behalve de andere koloniën ook de schoone Zuid-Zee gebieden geheel aan het Duitse rijk teruggegeven zullen worden. Van uit het standpunt van de Zending achten zij het dringend noodzakelijk, krachtig hunne stem te laten hooren tegen het prijkeven der Duitse Zuid-Zee gebieden. De genootschappen hebben ten deele zelfs onmiddellijk door de Duitse regering daartoe uitgenoodigd, den arbeid aanvaard en alle kracht daarop gezet om de inboorlingen in zedelijk-Godsdienstigen zin op te voeden en ze daardoor tot getrouwe onderdanen van het Duitse rijk te maken. Het zou een harde slag zijn, wanneer de arbeid die tot hertoe gedaan werd, en welke reeds de schoonste vruchten begon af te werpen, aan een vreemde macht ten goede kwam, terwijl het bovendien twijfelachtig is, of het mogelijk zijn zal dat die onder zulk een macht voortgezet wordt. Op de Karolinen werd het nu reeds openbaar, dat de Japanneeren, vooral op het gebied der Zendingsscholen, met den Duitchen ook den Christelijken invloed zoeken te verdringen. Bij het onvermijdelijk optreden der Engelsche regering tegen de Duitse zending in Indië en Afrika en het tot hertoe gevolgde streven, om allen Duitchen invloed uit te schakelen, moet men zich ook voorbereiden op een sterk wederstreven der Nieuw-Zeelanders en Australiërs tegen allen Duitchen zendingenarbeid in Nieuw-Guinea, wat nog in verhoogs mate het geval zijn zou, wanneer Japan beproeven zou zijn macht ook hierin te laten gelden. Een op-

geven van de Duitse aanspraken in de Zuidzee zou daarom ook het voortbestaan van den Duitischen Zendingarbeid bedreigen en in gevaar stellen.

Zoo luidt het schrijven. Het spreekt vanzelf dat de Duitse staatslieden niet zonder noodzaak een stuk grond zullen prijs geven. Opmerkelijk is het dat de Duitse zendingenootschappen er op wijzen, dat zij voor twintig a dertig jaar, ten deele op uitrodding van de Duitse regering, den arbeid in de Zuidzee zijn begonnen. De Duitse regering heeft daardoor getoond van oordeel te zijn, dat men inboorlingen het best aan zich verbinden kan, door hen voor de Christelijke religie te winnen. In Engeland begon men dikwerf zendingen uit te zenden om propaganda te maken voor het Christendom en daarna legde de Engelsche regering de hand op het land waar de Engelsche zending met eenig succes had gearbeid. Soms werd de zending wel tot regeringscommissaris gemaakt! In Duitsland heeft de regering van de zendingenootschappen bevestigd, dat zij zouden gaan arbeiden in het land dat haar gebied geworden was. In Nederland echter heeft de regering nooit een stap gedaan om kerken of zendingenootschappen uit te noodigen onder Heiden of Mahomedanen den Christus te verkondigen. Zelfs bleek onder liberale ministeriën het nu en dan, dat men een zekere voorliefde had voor den Islam boven het Christendom; men denke aan het bouwen van een Moskee in Aïtch. Te recht heeft echter de Duitse regering ingezien dat het beste middel om inboorlingen voor zich te winnen is, dat men hun de zegeningen van het Christendom brengt.

WINCKEL.

Voor Kinderen.

VELERLEI WEGEN.

XXXVII.

IN OEPREK.

„Ik ben het niet geheel met u eens“ antwoordde de heer Winter. „Elk eerlijk beroep is te beschouwen als een werk, dat God den mensch te doen heeft gegeven. De beroepen moeten natuurlijk verschillend wezen, er moeten immerlieden zijn maar ook smeden, bakkers, maar ook kleermakers, kantoorheeren, maar ook geleerden. Elk van hen vervult een plaats in de maatschappij, zoolw de leeraar die spreekt van het Brood des levens voor de ziel, als de bakker die brood levert voor het lichaam. Beiden vervullen de taak door God hun opgelegd, en hebben dat te doen met getrouwheid. Wij kunnen niet allen predikanten of leeraars zijn. Ieder trachte in zijn werk vaardig te zijn en anderen ten zegen. Dat is de wil des Heeren.“ „Maar het verschildt toch veel welk werk men doet“ zei Karel.

„Hoor eens“ zei mijnheer Winter. „Ik zal u iets verhalen wat gebeurd is in de veenstreek in het Noorden van ons land. Daar woonde een vrome veenwerker Arie geheeten.“

Op een morgen was hij al palmingende aan het werk in den moergrond.

Just kwam een rijke, geldgierige boer voorbij. Het opgeruimd zingen van Arie hinderde hem, en hij riep hem spottend toe:

„Zeg, vriend, je delft zeker veel heerlijks op uit dien modder, dat je zoo vrolijk zingt. Het werk bevalt je zeker goed?“

„Och“ zei Arie. „Het is heel eenvoudig: Ik doe engelenwerk.“

„Zoo“, sprak de boer verrast. „Denk je dan Arie dat in den hemel ook turf valt te steken?“

„Dat geloof ik niet, maar wel dat de engelen doen wat God hun te doen geeft, en zoo doe ik ook.“

„Dat is een aardige geschiedenis“ sprak Reinier. „Maar ik weet toch ook dat in den Bijbel geschreven staat, dat het leeraarsambt een voortreffelijk werk is. Mag ik het dan niet begeren, nu ik den Heere heb leren kennen, en vurig wensch Hem bekend te maken aan die nog nooit van Hem gehoord hebben, gelijk er hier miljoenen zijn. Dan ben ik toch nuttiger dan wanneer ik alleen meewerk om geld te verdienen.“

„Men kan in elken stand nuttig zijn en ook anderen ten zegen was het antwoord.“ Wat het best is weet de Heere alleen. Gij zijt op 't oogenblik een geschikt handelman. Komt de lust om het Evangelie te prediken bij u uit de rechte bron voort, dan zal God ook wegen en middelen bereiden opdat aan uw wensch voldaan worde. Denk aan het vers:

Beveel gerust uw wegen,
Al wat u 't harte deert,
Der trouwe hoede en zegen
Van Hem die 't al regert.
Die wolken, lucht en winden
Wijst spoor en loop en baan,
Zal ook wel wegen vinden
Waar langs uw voet kan gaan.

Het gesprek eindigde hiermee en Reinier verzonk in diep nadenken. Wat zou hij doen? Dat mijnheer Winter zeer verstandig had gesproken, en wel gelijk kon hebben ook, was hem vrij duidelijk. Doch het was moeilijk een reeds maanden gekoesterd plan nu maar zoo weer op te geven, temeer daar het plan in zich zelf toch zoo goed was.

In deze moeilijkheid zocht hij raad en licht en wijsheid bij den Heere. En 't werd hem duidelijk, dat hij niet beter kon doen, dan den raad van zijn ouden vriend te volgen. Op zijn tijd zou de Heere verder licht geven.

Zoo keerde hij dan, na hersteld te zijn, op het kantoor terug, waar men hem zeer gemist had. Vandaar dat hij met blijdschap werd ontvangen. Met moed en lust toog hij weer aan den arbeid, zoolw mogelijk trachtend niet weer in zijn oude fout van overhaasting te vervallen. Overigens deed hij zijn werk stipt en met ijver als voorheen.

Toch was de blijdschap waarmee hij werd teruggezien niet van langen duur, althans niet bij de meesten. Voor de vertrokken bedienden waren andere gekomen, doch even lichtzinnig van leven als de vorige. Ook zij zochten Karels vriendschap, gelijk de vroegere gedaan hadden. Doch het ging nu anders dan voorheen.

Aan de gesprekken die er gevoerd werden over alles en allerlei, tot onder 't werk toe, nam Karel geen deel. Trouwens ze waren dikwijls niet anders dan wat de Apostel noemt onverschelijkheid, tot geklap en gekkernij. Zijn stilzwijgen zei meer dan spreken, en werd hem dan ook zeer ten kwade gedruid. Evenzoo dat hij geen deel meer nam aan de partijen en feesten waar de jongelui hun vermaak in zochten, dikwijls tot groote schade van ziel, lichaam en beurs.

Al spoedig kreeg Reinier allerlei bijnamen als houten Klaas, kniezer en Sjne. Men achtte hem om zijns werks wil, maar overigens liet men hem

voortaan links liggen als iemand waarmee geen gemeenschap mogelijk was. Dat deed Karel, die tijdgevoelig was, veel leed. Dit werd nog vermeerderd door een brief dien hij van zijn ouders uit Nederland ontving. Hij had terecht gemeend dat het noodig was ben in kennis te stellen van de groote verandering, die in zijn ziel had plaatsgegrepen doordat de Heere hem uit de duisternis gevoerd had tot Zijn wonderbaar licht. Tevens had hij de hoop geuit, dat ook zijn ouders nog eens in dat voorrecht mochten deelen.

Die brief was niet in goede aarde gevallen. Dat bleek uit het antwoord. Daarin vroegen zijn ouders ernstig verstoord, of zij dan zulke slechte ongeloofige menschen waren, en of hij, hun zoon, dan nu zoo veel beter was. Hij mocht wel oppassen geen ijdele woorden, want zulken waren vaak huichelaars en bedriegers. Dat hij hard werkte deed zijn ouders genoegen, maar dat hij al jong ouden menschen de les las, konden zij niet verdragen. Ook zij dienden den goeden God, en leefden als brave menschen. Wat kon men meer verlangen?

Het was duidelijk dat de ouders hun zoon niet begrepen. Toch deed hun schrijven hem pijn. Doch Karel dacht aan de woorden van den Heere Jezus over de verdorvenheid, die Zijn woord brengen zou ook in de gezinnen en tusschen huisgenooten. Zoo kon hij zich troosten, al viel het niet gemakkelijk. Hij stond nu vrijwel alleen, Vader, moeder, omgeving alles keerde zich van hem af. Doch juist dit lijden kwam hem ten goede, want het leerde hem met den dichter zeggen:

Als mijn God maar voor mij is
Wie is dan mij tegen?
Hij schenkt raad en hulp in nood,
En geeft eenwigen zegen.

Dat het alzoop is zou Reinier later ervaren.
HOOGENDIJK.

Ingezonden Stukken.

(Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie).

Geachte Redactie!

Zoudt u niet, met verwijzing naar de in uw blad te plaatsen advertentie, het volgende, als ingezonden stuk, in uw blad willen opnemen? Het bestuur van het Protestantisch Ziekenhuis te Brussel deelt mede, uit het jaarverslag van 1917, dat het aantal patiënten in dat jaar bedroeg 52; 3 moesten worden afgewezen wegens oogenblikkelijk plaatsgebrek. Van die 52 patiënten waren er 32 Protestant, 20 Roomsche. Volgens nationaliteit waren er onder de 41 Belgen, 5 Noord-Nederlanders, 3 Duitschers, 1 Zwitsers, 1 Engelsman, 1 Pool. Aantal verpleegpluigen 2819. Operaties 20, geboorten 1, sterfgevallen 5. Wat de ontvangsten betreft, werd er ontvangen aan verpleegkosten fr. 19184,81; aan giften fr. 7020,08; aan contributies fr. 970,25; aan verloting van een spreij f 600; opbrengst van centombols fr. 1426,57; aan interest fr. 865,12; te zamen fr. 30066,83.

Wat de uitgaven betreft, laten wij het getal spreken van fr. 26127,85 alleen aan huishoudgeld. Al de uitgaven te zamen bedroegen de som van fr. 36831,99. Het tekort is dus fr. 6765,16. Dit tekort is nu al ruim fr. 10.000 geworden, hetwelk wij gedeeltelijk hebben moeten dekken door een deel van ons grondkapitaal in de kas te storten. Onze vraag is nu: wie geeft ons een liefst flinke gift voor de kas? Verder deelen wij mede dat de leen som van fr. 125.000 om een nieuw grooter huis te bouwen, voorhanden is. Een huis hebben we opzicht. Maar nu moeten wij nog fr. 15.000 hebben voor den noodzakelijken ombouw. Voordat wij dit geld bij elkander hebben als gift, willen wij den koop niet sluiten, om niet op al te lossen bodem te werken. Het huis toch kan ons niet nutten zonder den ombouw. Zoo is onze tweede vraag: wie geeft ons een krachtige handreiking om tot dit doel te komen? Wil men een toezegging doen van zooveel te willen storten bij eventuele aankoop, ook dit zal ons zeer verblijden. Ons voortwerken hangt van den gunstigen uitlag van dit vragen af. Alleen dan hebben wij vrijmoedigheid om voort te werken, ook in onzen zwaar beproefden tijd, in welken onze arbeid in Brussel schittert als een troostrijk lichtje in de stikdonkere.

De ondergeteekenden zijn beiden in het land, tot 12 Sept.

W. HOEK, Voorzitter.

Ned. Herv. Pred. te Brussel

202 Tasmanstr., Den Haag.

CHR. WARNER, Secretaris.

Ned. Geref. Pred. te Brussel

17 Regentesselaan, Den Haag.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Uithuizermeeden, J. Lustigheid, te Nijverdal. — Schildwolde (Gron.), H. P. M. G. de Walle, te Zaamslag. — Hoek van Holland, J. H. A. Bosch, te Amstel. — Hollum (Ameland), H. N. Boukema, te Neede. — De Krim (Ov.), N. Y. van Goor, te Groningen.

AANGENOMEN: Dwingeloo, Dr. S. P. Deo, prop. te Kampen. — Westerlee, H. Brinkman, te Glandbrug.

BEROEPEN: Schoonebeek, Schellens c.a., Noord-Scharwoude en Monnikendam, Dr. S. P. Deo, prop. te Kampen. — Oosterend op Texel, Dr. J. Douma, Am. te Ambt-Vollenhove (Bl) — Oude en Nieuwe Bildijk, H. Brinkman, te Glandbrug. — Onstwedde, D. Drenth, te Leimuiden.

Dr. E. Th. Ploos van Amstel, emeritus predikant, Amsterdam, Ruyschstraat 61, deelt hierbij nog eens mede, dat hij gaarne de Geref. kerken in het Woerd en de Sacramenten dienen wil.

Nederlandsch Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Garderen, N. Warmolts, te Neerlangbroek. — Ouddorp (Z.-H.), A. M. den Ouden, te Nijkerk. — Sleuwyk, J. J. Kloots, te Langerak bez. De Lek. — Nederhemert (toez.), H. Kluit, te Stitswerd. — St. Michiels-Gestel c.a., E. van Meer, te 's-Gravemoer. — Saaksom (Gron.), Joh. van Dorssen, cand. te Oudega (Fr.). — Oud-Bellertland (2e pred. pl.), S. Ronner, te Mastenbroek. — Zuidland (toez.), Ph. Peter, te Sirjanland. — Simons-haven, J. D. de Hoog, te Harlingen. — Blauwkapel en Arnhem, D. J. van de Graaf, te Nieuwpoort. — Babylonbroek (toez.), W. ten Boom, te Made en Oud-Drimmelen. — Jaarsveld (U) (toez.), J. H. Gunning E. Ben, te Hoozeven. — Roodeschool (toez.), Dr. J. Th. Ubink, te Gaast en Ferwoude.

AANGENOMEN: Kollum, J. Sevenster, te Beetgum. — Waarder (Z.-H.), J. H. van Paddenburgh, te Staphorst. — Rouveen, A. Oskam, te Benthuisen. — Boxum-Blessum (toez.), M. J. F. Schönlief, te Wargum.

BEROEPEN: Blauwkapel, J. Bus, te Enter. — Harderwijk, H. A. de Geus, te Veenendaal. — Brakel, A. Oskam, te Benthuisen. — Nijega c.a., W. G. G. Beekamp, te Paesens. — Schoonhoven, J. Kraaij, te Gorinchem.

Advertentiën.

Op Zondag 11 Aug. leed onze gemeente een gevoelig verlies, waar 't den Heere behaagde van ons weg te nemen onzen geliefden mede-opziener

GERRIT RAVENSBERGEN,

in den ouderdom van ruim 38 jaar. Zijn kostelijke gaven van verstand en hart deden nog veel van hem verwachten. Slechts 13½ jaar mocht de Gemeente van zijn dienst genieten. In Jezus ontslapen is het loon, den getrouwen dienstknechten toegezegd, zijn deel.

Deze wetenschap troostte inzonderheid de weduwe met haar jaliijk kroost.

Namens den Kerkeraad, Præs. E. H. BROEKSTRA, Præs. C. SCHONEVELD, Scriba. Rijnsburg, Aug. '18.

J. J. Donderdag ontsiep na een kortstondige ziekte in de hope des eeuwigen levens, onze geliefde Broeder Diaken

WILLEM HOMMEL

in den ouderdom van ruim 43 jaren. Troostte de Heere de diepbedroefde Weduwe en hare Kinderen, en ontferme Hij zich over onze opnieuw beproefde Gemeente.

Namens den Kerkeraad der Geref. meerde Kerk van Raamsdonk c.a. Da. J. J. KOOPMANS, Præs. W. E. JANSON, Scriba. Raamsdonkveer, 12 Augustus 1918.

Heden overleed, na een kortstondige, doch hevige ziekte, onze innig geliefde eenigste Zoon en Broeder,

JAN GERARD RIENK PEL,

in den ouderdom van bijna 23 jaar. Zijne betuiging, dat hij naar Jezus ging lenigt eenigzins onze diepe smart.

G. R. H. PEL, H. PEL.—BOUMAN, HILLY PEL, ELLA PEL.

Leeuwarden, 13 Aug. 1918.

L. G. WEISZ & Co.

Commissionairs in Effecten, Keizersgracht No. 166, AMSTERDAM.

GANZEVOORT's Orgelhandel

Diezerstraat 116, Zwolle. Zeer groote keuze. Vraagt s.v.p. ons Standard Orgel.

Heerlijke muziek. — Prachtige kasten.

WED. JOHs. ALBERTS,

Tabak- en Sigarenmagazijn „BILDERDIJK“, Bilderdijkstraat 5, -i- Amsterdam. Ruime sortering van goede merken in elken prijs. ZONDAGS GESLOTEN.

Verscheidene Feuilletons, in De Standaard verschenen, worden door den uitgever W. ten Have, te Amsterdam, in boekvorm uitgegeven onder den titel:

Standaard-Serie.

Reeds verschenen als No. 1:

HARTELEED

DOOR

Leontine von Winterveld—Platen

en als No. 2:

GODSLEIDING

DOOR

M. v. O.

Als 3e deel is ter perse:

DE IJZEREN RIDDER

DOOR

Leontine von Winterveld—Platen

De prijs van ieder deel is f 1.80 ingenaaid, en f 2.25 gebonden in stempelband (crisis-toeslag 10 %).

Men kan zich abonneren tot wederopzeggings op heel de serie. Aan geabonneerden worden de deelen bij verschijning onmiddellijk toegezonden.

De Directie van „De Standaard“

Groningsche Hypotheekbank voor Nederland,

GRONINGEN.

BIJKANTOOR: ZWOLLE, BLOEMENDALSTRAAT 18.

DIRECTIE: M. BROUWER, Mr. H. VAN DER VEGTE, F. J. BOLT.

Geeft uit:

4½ % Pandbrieven à 99 %.

4 „ „ „ 92½ „

Protestantsch Ziekenhuis te Brussel.

De ondergeteekenden vragen krachtige hulp voor deze in België eenige stichting. Ten eerste voor het budget, dat buitengewoon gedrukt wordt door de ontzettende duurte van alles. Ten tweede om het te koop grootoors huis te kunnen ombouwen; daarvoor is gld. 15.000 noodig.

Tot 12 September zijn de ondergeteekenden in het land.

W. HOEK, Voorzitter, Ned. Herv. Predikant te Brussel, 202 Tasmanstr., Den Haag. CHR. WARNER, Secretaris, Ned. Geref. Predikant te Brussel, 17 Regentesselaan, Den Haag.

Mr. GROSHEIDE

ACCOUNTANT (INSTITUUTSLID) AMSTERDAM (SINGEL 303, T. 1233 N.)

SIMOONS & Co.,

Commissionairs in Effecten. AMSTERDAM, Gravenstraat 4. BAARN, Krugerlaan 5.

Gereformeerd Gymnasium te KAMPEN.

Het 2de Toelatingsexamen zal D. V. worden afgenomen op Dinsdag 3 September. Aangifte bij den Rector Dr. J. J. ESSER.

Christelijk Gymnasium te ARNHEM.

Ver. voor H. O. op Geref. grondslag. Aangifte voor het toelatingsexamen op 3 en 4 Sept. bij Dr. D. J. A. WESTERHUIS, Rector.

G. J. WOUDA,

Tuin-, Bloem- en Landbouwzaden Oranjewoud (Fr.).

BOEKVERKOOPING.

Bij H. A. VAN BOTTENBURG, Prinsengracht 493 te Amsterdam, zullen op de a.s. Najaarsveiling a.s. publiek worden verkocht de

Bibliotheken

nagelaten door wijlen Da. J. C. C. VOIGT te Oudewater, Dr. J. M. Ph. SCHIPPERS te Bennekom, van een Em. pred. en andere verzamelingen. Bibliotheken of gedeelten daarvan kunnen ter bijvoeging nog worden ingezonden. Inlichtingen worden gaarne verstrekt.

Zending onder de Joden van de Gereformeerde Kerken in Nederland.

Verantwoording over 25 Juni—10 Aug. '18

Collecten of Bijdragen:

Winschoten f 50, Iersche f 2, Westmaas f 4,33, N. N. te Leiderdorp f 2,50, Kielwinderwerf f 14,03, Hindeloopen f 3,49, Woudsend f 7,40, Oudega f 14, Heeg f 31,32, Hemelum f 15, Schipluiden f 14,15, Classis Hallum f 30,35, Dronrijp f 15, Kamerik f 8,21, Breukelen f 10, Nichtevecht f 4,38, Adward f 31,98, ten Boer f 35,85, Bedum B. f 5, Sappemeer f 34,71, Zuidbroek f 10,62, Onderdendam f 11,50,44, Zuidwolde f 31,57, Thesinge f 27,74, Hoogkerk f 39,60, Varsseveld f 40,73, busje Gebr. Smit Schokland f 2, Zeist f 25, Gasselternijveer f 2,50, Haamstede f 1, den Bommel f 6,83, Apeldoorn f 5, Barneveld f 10, Dieren f 20, Epe f 4,18, de Glindhorst f 10,48, Heerde f 5, Kootwijk f 2, Wapenveld f 2,50, Anna Jacoba Polder f 15,94, Bergen op Zoom f 11,69, Krabbendijke f 26,93, Rilland f 21,61, Poortvliet f 9,75, Oud-Vossemeer f 5,77.

Dr. J. J. MIEDEMA, Deputaat-Quaestor.

Groningen, 12 Aug. 1918.

Abonnementen op DE HERAUT in Zuid-Afrika

worden aangenomen door J. L. VAN SCHAIK, Boekhandelaar Kerkstraat Centraal Pretoria

Postbus 724.

Prijs per jaargang 10,— bij vooruitbetaling.

Spaarbank

VOOR DE

Stad AMSTERDAM, (Opgericht in 1848).

Hoofdbureau,

Singel 544—546.

Geopend:

ELKEN WERKDAG van des morgens half 10 tot des avonds 4½ uur.

Bijbureau:

Bloemgracht 33
Haarlemmerplein 4
Bilderdijkstraat 194
Ceintuurbaan 131
»Zeehuishuis«, Kadiksplein 8
late Van Swindenstraat 19.
Brederoedestraat 103.

Geopend:

ELKEN WERKDAG des morgens van half 10 tot half 1 en des avonds van half 7 tot 3½ uur.

Mr. H. J. J. POST,

Directeur.

Lezers van Dag- en Weekbladen

IN DE

Spoorwegwagens

werpt Uwe Couranten, na ze gelezen te hebben, in de bussen voor de Ziekenhuizen op de Perrons van de Spoorwegstations aanwezig; daarmede verricht gij een nuttig werk.

Laat ze vooral niet in den wagen liggen.